



## Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository



Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ  
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial  
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով  
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

**Share** — copy and redistribute the material in any medium or format

**Adapt** — remix, transform, and build upon the material

ԳԱՍԱԳՐՆ ԻՔԻՆԷ ՊԱՂԼԱՆԱՆ

ՄԷՅԻԼ ԳՈՒԶՈՒ

ԵԱԽՕՑ

ԲԱԲԱ, ԷՐՄԷՆԻԼԵՐ

ՎԵ

ԳԱԹՕԼԻՔ ՄԷԶԷՊԻ

1870

855-2

ԳԱՍԱՊԸՆ ԻՒԻՆԷ ՊԱՂԼԱՆԱՆ

ՍԷՖԻԼ ԳՈՒԶՈՒ

ԵԱԽՑ

ԲԱԲԱ, ԷՐՄԷՆԻԼԷՐ

ՎԵ

ԳԱԹՕԼԻՔ ՄԷԶԶԷՊԻ



ՀԱՐԱԲԱՆՈՑ Բ. ԱՅՆՆԵԱՆ Ի ՔԻՆ

855-2  
855-2

# ՄԻԼԼԷԹՏԱՇԼԱՐ



Շու սիզէ նագլ իտէճէյիմ հի.քեայէ՝ քի ֆա-  
ղիլէթլու վէ էմնիյէթլու պիր միւսիննտէն իշիթմի-  
շիմ տիր, վէ պու կիւն.քի կիւն պուլունտուղու-  
մուղ մուխաթարայլը հային բէ.ք մինասիպ թէմնի-  
լի տիր, սիզէ բէճա իտէրիմ հէբսիմիզ պիրլի.քատ  
թէճէսիւս իտէլիմ տէ պագալլըմ, իբի քէամէյին-  
ճէ աճ գասապլն էլինտէն գուրթուլլըմու սէ-  
ֆիլ գուղու, քի պէնիմ Լէֆթէր իլէ Բաբա բէսա-  
լէմոտ “ Բաբայը թանըմայալլըմ, էլինտէն գուր-  
թուլլըմ ”, տէյիշիմի, Մէճմուս, “ նապէճա վէ  
մինասիպէթսիզ ”, ատտ իտիւպ, սըգը սըգըյա բը-  
րթթէսթ իթմէյէ գալլըլըր :



# ԳԱՍԱՊԸՆ ԻՒԻՆԷ ՊԱՂԼԱՆԱՆ

## ՍԷՑԻԼ ԳՈՒԶՈՒ



ԻՎԱՅԻԼՏԷ տէվլէթլինին պիրի թէնհա պիր մահալտէ չիֆթլիք եարբայ, թէօրէյիպ չօղալմագ իչին, իչինէ զայէթ պլեա ճինա գօյունլար պրբագ մըշ, վէ սատրգ պիր չօպան իլէ չիֆթլիք քեա հեասը նէզարէթինէ իհալէ իթմիշ:

Մէգքիւր չիֆթլիյին արզը զայէթ էյի օլ տուգունտան, ազ վագըթ իչինտէ միլիօնլարճա սիւրիւլէր հասըլ օլմուշ իտի, էթրաֆաա օլան տաղ վէ օրմանլարըն գուրտլարը չօգ աէֆա պու սիւրիւլէրին իչինէ հալաս իթտիքլէրինտէ սատրգ չօպան քէնտի պահատըր պէքճիլէրի իլէ գուրտլարը թար ու մար իտէր իմիշ. չօգ վագըթ տա պէքճիլէր ազըպ գուզու երթտըրգլարը իչին չօպանտան կէպէրթտիրիլտիքլէրի վուգու պուլ մուշ տուր:

Խայլը վագըթ պէյլէճէ տէվամ իտիլտիքտէն սօգրա, ( ֆէլամուլլահըն շարթընճա « թաշ թաշ իւթիւնէ գալմասըն » ) պաշլամըշ չիֆթլիք ճի վարընտա սրգ սրգ գուվլէթլի գէլգէլէ սարսըրըշ:

լարը օրնայս . պու սարսըլըլար օլ գասար շիտ . տէթ քէսպ իթմիչ քի էն սօնու տաղլար տէրէլէ .  
 ըէ տէվրիլիպ պիւթիւն պէլտէ չիֆթլիք իլէ պէ .  
 ըպպէր խարապ օրնուչ , պուրանըն չիֆթլիք քեա .  
 հեանը վէրանէլէր երգընթընըն ալթընտա կէօ .  
 միւրիւչ , եալընըզ չօպան գուրթուլմուչ : Օլ զէ .  
 ման տէրունինտէ պուլունան զէվալլը սիւրիւլէրին  
 հալի զայէթ միւ քէտտէր օլուպ , ֆագըրլար հէր .  
 սի բէրուչան , տաղլարա օլլարա տաղըլըպ կիւն .  
 տիւզ աճ , կիճէ էօրթիւսիւզ , չօգլարը գուրտլա .  
 ըրն , ճանալարլարըն բէնչէլէրինէ գուրպան կիթ .  
 միչէր :

Չիֆթլիք սահիպի տէվլէթլիւ պու ֆագըրլա .  
 ըրն հալինի կէօրիւպ , քէնտի տիկէր պիւր չիֆթ .  
 լիկինտէ պուլունան սիւրիւլէրինէ գաթար պուն .  
 լարը , չիֆթլիք քեահեասընըն նէզարէթի թահ .  
 թընտա քէնտի սատըզ չօպանլարընտան կիւտիւլ .  
 մէք իչին :

Պու չիֆթլիք քեահեասը քի էյի եիւրէքլի վէ  
 մէրհամէթլի պիւր զաթ ըտը , չօգ զայրէթ իթտի  
 պու զարարդէտէ սիւրիւնիւն ըահաթլըլը իչին .  
 սիւրիւ տախի ազ վագըթտա քէնտի չէքտիյի սէ .  
 ֆայէթտէն գուրթուլուպ պաշտար չիֆթլիք սա .  
 հիպի իլէ քեահեասընա թէչէքքիւրլէր իթմէյէ :

Նիճէ քի մալիւմ տիւր ալէստէվիյէ չիֆթ .  
 լիք սահիպլէրինին օլտուղու կիպի պիղիմ տէվ .  
 լէթլինին տէ պիւր սալախանէսի օլուպ , սիւտ վէր .  
 մէզ եախօտ արսըզ վէ եարամազ գօյունլարը օ .  
 ըատա պօղազլար պիւր գասապա թէպլիմ օլուրլար  
 ըտը : Պու գասապ սօզուչունտան հիյլէքեար պի .

րի օլուպ , էֆէնտիսինին սօղան էքմէյինէ գանաաթ  
 իթմէյիպ , սիւրիւլէրինաէն գուրուլար չալար , սիւ .  
 տիւնիւ սըղար , եունունու գըրբար վէ սօն սօնու .  
 տա եէր իտի :

Չիյէպազ գասապ պիւր կիւն տէ տէվլէթլի .  
 նին խարապիյէթտէն գուրթուլան ուֆագ սիւրիւ .  
 սիւնէ եանաչըպ գուրունուն պիւրինէ “ կէհ , բըր .  
 չիք , բըրչիք , սանա չամիչ վէրիլիմ , չայըր վէրի .  
 ըիմ ” տէյէրէք գանարըրպ , էլինտէքի իբի պօյ .  
 նունա թագար , ալըր քէնտի սալախանէսինէ կէօ .  
 թիւրիւր : Զավալլը գուրուճուգ տա քէնտի գա .  
 տիմքի սատըզ չօպանը կիպի զանն իտիւպ տընկըլ  
 մընկըլ գասապըն արգասընտան կիթմէյէ պաշլար :

Իչպու գուրունուն քէնտի ըատէթի իլէ պօ .  
 զազլանմայա կիտիչինի սիւրիւ կէօրտիւքտէ չօգ  
 չաղըրըպ պաղըրմըլար , “ կիթմէ , սէնի պօղազլար ,  
 օնա գասապ տէրլէր , սէն պիլմէզսին , ճահիլսին ”  
 տէրլէր իսէ տէ , տիյնէմէզ սէֆիլ գուզու , գա .  
 վալլըրըն չարէսի գալմայըպ չօպանա վէ չիֆթ .  
 լիք քեահեասընա թէչէքքի իտէրլէր , գուրունուն  
 քէնտիլէրինի տիյնէմէտիյի իչին : Չօպան չօգ նա .  
 սիհաթ իտէր , չաղըրըր , չիֆթլիք քեահեասը  
 գուրույու իթտաթտա տալթի իտէր , լաքին գու .  
 զու էճէլինէ սուսամըլար կիպի չամիչէ ալտա .  
 նըպ , “ քիմնէյի տիյնէմէմ , ազէն պիղիմ չօպանըն  
 սալթ օթունտան , ահէնկսիլ կայասաընտան պրգ .  
 տըմ , պու ճիճի չօպանըն արտընտան կիտէճէյիմ ,  
 պանա չամիչ վէրէճէք , ինճէ սազ չալաճագ , սիզ  
 գարըլմայըն ” տէյէրէք , գասապըն արարնտան  
 սէյիրտիւր :

Արթըզ պու արա չիֆթլիք քեահեասընըն պիր տէյէճէյի գալմայրպ, զահիր չիֆթլիք սահի պինին միւրատը պու տուր տիմէք իլէ իգթիֆա իտէր:

Գասապ իլէ գուզու սալախանէյէ վասլ օլ տուգլարընտա, գասապըն իլք իլի գուզունուն իբինի պիր տիրէյէ պաղայրպ, պըչաղընը մասաթա սիւրմէսի օլուր. պու արատա զավալլը գուզունուգ տահն նէ մուխաթարատա պուլունտուզունու պիլմէյիպ, “չօպան պապա, հանի չամիչ” տէյու սիվալ իթտիյինտէ, հիյէքեար գասապ ասքա քէնտի պըչաղընը պիլմէմէքտէն տուր օլ մայրպ “սասըր էթ գուզում, պէնիմ չամիչ իմին թօրպասը էօթէքի էվտէ տիր, նէ դէման օրայա կիտէրանէ տօյա տօյա եէրսին” տէյէրէք ճէվապ վէրիր:

Պու արա ազատ տաղլարտա իսթէտիյի չիչէյի եէմէք իչին սէրպէսթ գօչմայա ալըչկան գուզու, ուզագտա պիր կիւլ եարբաղը կէօրիւպ եանընա կիթմէք իսթէտիկինտէ իրի կէրիլըր, իսթէր իսթէմէզ տուրմայն մէճպուր օլտուզունու տուլտուգտա, իլք սէֆա “հէյ վահ” տէր իսէ տէ, իլ իչտէն կէչմիլ իտի. պու մէյուսիյէթլէ կէրի տէօնտիւքտէ պիրտէ նէ կէօրսէ սէֆիլ. խայըն գասապ էլինտէքի գըլը օրթասընտան եարբար տէրէճէտէ քէսկին պըչաղը իլէ քէնտի իւզէրինէ կէլիյօր, շու սէօղլէր իլէ, “հը, չամիչ հէ, հայ չաչգըն զավալլը. պէնտէ չամիչ օլտա սանս մը վէրիրիմ. պէն սէնի ալտաթմագ իչիւն տէտիմ, քի պուրայա գատար կէլէսին տէ սէնի քէսիպ եէ:

յիմ, պէն աճըմ աճ, սէն ծու պիլիբմիսին. պէն չամիչ վատի իլէ սէնին կիպի չօգ շաչգընլար ավլաարմ: Հէմ պէն գարնըմը հիյէ իլէ տօյուրտուզում կիպի, սըրթըմը տա հիյէ իլէ ըստըր ըտըմ. չէօյլէ քի պու կիւնէ գատար պու սալախանէքի պիր վագըթ սիզինքի կիպի չիֆթլիք իտի, վէ սօղրա սալախանէ օլտու, պէն օլ չիֆթլիյին գօյունլարընը աֆիօն իլէ ոյուշտուրմուշ օլտուզումտան իսթէտիյիմ կիպի թիւյէրինի գըրբըպ սըրթըմը ըստըր ըտըմ, լաքին վագըթ կէչտիքճէ աֆիօնտմուն գուվլէթի քէսիլիպ սըլտըլար, շիմտի եանլարընա եանաչըրսամ ուզագտան պույնուգլարընը կէօսթէրիպ ալըպ եիւրիյիւ վէրիյօրլար. իլթէ պու սէպէպտէն էօթիւրիւ մութլագ պէն սէնի քէսէճէյիմ քի էթին իլէ գարնըմը տօյուրուպ բէօտտէքին իլէ տէ սըրթըմը ըստայըմ. եօգտա եա աճըլգտան էօլէճէյիմ, եա տա սօլուգտան տօնաճաղըմ, պագ նասըլ զընկըր զընկըր տիթրէյօրում. սէն պու սալախանէյին ազամէթինէ պագմա, իչէրիտի թամ թագըր սըր”:

Պունու իլիթտիյինտէ զավալլը գուզու աղլընը զայ իտէճէք գատար գօրգտուզունտան, պալար օլանճա գուվլէթի իլէ գաչմագ իչին չալըմայա. լաքին նէ եարտա պօշ, սէֆիլ գուզու հէր նէ եանա գօշտու իսէ իր կէրիլիպ, կէրի տէօնտէյէ մէճպուր օլուր. օլ դէման պալար քէնտի էքսիքիյինի աղլամայա: Մէրհամէթսիզ գատապ, պիր էյէամ ճան հագգը իլէ էօթէ պէրի սըչրայան գուզույու թութմայա չալըրտըրգտան սօղրա պաղլատըրը տիրէյին եանընա գօշար վէ գուզունուն

պօյնունա պաղլատըրը իբի էլինէ պըրպ, “ հէյ շաղըն զավալլը, պլն չապալտան էլինտէ սին ”

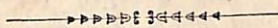
տէյերէք, պաղլար գուզույու քէնտինէ չէքմէյէ :  
Պու արատա սէֆիլ գուզուճուզուն չարէսի գալմայարագ, իքի էճն այագլարընը կէրիպ, կէօզ լէրինտէն սէլ կիպի եաշ տէօքիւլէրէք պաղլար, “ մէէ, մէէ ”, հայգըրմայա (\*) :

Մէֆիլին ֆիզանդէրի թաշ եիւրէքլի գասապըն իւզէրինէ ապա պիր թէյսիր իթմէտիքտէն մաստա, ճան ալամէթի իլէ տիրէնիշինէ հիտտէթլէնիպ, “ պագ պէն սէնի նասըլ չէքէրիմ ”, տէյերէք, պըլ չագ թուլթուղու էլինի իբի թուլթուղու էլինին եանընա կէթիլիր, իքի էլիյէ իբի թօքլամագ իշլն. պիր իքի էլ սիւրիւքլէյերէք քէնտինէ չէք տիյինտէ, չէքիլէն զավալլը գուզունուն կէօզիւնէ իլիշիր քի պօյնունտան չէքիլտիյի իք գասապըն քէսկին պըչաղընա պիր տէֆա տօլաշմըլ տըր. պու ֆուրտաթըլ էլտէն գաշըրմայըլ, սըտղը պիւթիւն քէնտիպինի կէրիյէ սիւքտիյի կիպի, իբին քէսիլ լիշի իլէ, գուզու սալախանէ գարուսունտան տըլարը ֆըրլայարագ քէնտի էսկի չօպանընըն գուճաղընա տիւշմէսինի պիր էտէր. հիյէքեար գասապ, պու ումուլմատըգ գուրթուլուշտան աղըր աշըգ գալարագ, պէլքի գանաըրըրըմ ումուտու իլէ գուզունուն արգատընտան “ կէհ, նա չամիշ, նա չամիշ ” պաղըրըր իսէ տէ, գուզու սալա ար-

(\*) « Նասպէճասը » Մէճմուա, նէրէտէսին կէլ շու սէֆիլ գուզույու գուրթար պագալըմ մէրհամէթսիգ ճէլլատըն էլինտէն :

տընա պագմայարագ, “ նանլէթ սանա տա, չամիշինէ տէ, նէ չամըն չէքէրի, նէ տէ արապըն գարա եիւզիւ ” ճէվապընը վէրիլ :

Օլ զէման սատըգ չօպան քէնտի զայպ իթտիյի սէֆիլ գուզույու գուճաղըլըլ կէօզլէրինին եաշընը սիլմիշ, եիւզլէրինի էօքիւպ, “ վա՛հ սէֆիլ գուզում ”, տէյերէք պօյնունտա գալան իբին բարչասընը սէօքիւպ, պիւթիւն սիւրիւյէ կէօսթէրէք թանրթտըրըր քի պիր տահա չամիշ վատ իտէրէք գուզուլարը թուլթուպ քէսէն չօպան գըլաֆէթլի գասապըլըն իբինի պօյնուլարընա թագտըրմագտան քէնտիլէրինի սագընընըլար. պունտան մաստա չօպան իլէ սիւրիւ եէքճիհէթ պիր արզուհալ եաղըլ չիֆիթլիք սահկալի տէվլէթլիյէ թագտիմ իթտիլէր քի գուզուլարը ալտատըլ քէսէն զատտար գասապտան քէնտիլէրինի խէլաս իթսին : Տէվլէթլի պու արզուհալի կէօրտիւքտէրիւր զաղապա կէլէրէք վատ իտէր սատըգ չօպան իլէ սիւրիւյէ քի, աղ վագըլթտան սալախանէյի տէ զատտար գասապը տա ախնեատէն նասպէտիտ իթսին : Ինչալլա՛հ, ինչալլա՛հ : ( Մարգ ՚ի պատուի էր եւ ոչ իմացաւ, հաւատարեցաւ անամնոց անբանից եւ նմանեցաւ նոցա ) :





# ԲԱԲԱ, ԷՐՄԷՆԻԼԷՐ

45

ԳԱԹՕՂԻՐ ՄԷՋԷՊԻ



Շինտի կելելիմ միլէթիմիդին ահվայինէ :

Նասրլ քի թէմնիլտէ տէտիմ, օլ չիֆթիլիք սա-  
հիպի տէվլէթիլի՝ Ալլահ տըր . չիֆթիլիք տէ էրմէ-  
նիթան, սիւրիւլէր, Լըմէնիլէր . քեահեասը էը-  
մէնի փասիշահարը մէ չօպան տա բուհպանլար .  
գուրլար, օլ վազթըն էթրաֆտաքի վահշի միլ-  
լէթիլէրի . զէլգէլէլէր, ճէնկլէրի . երգըլլար խարապ  
օլուշու իլէ երգընթըլարտա կէօմիւլէն չիֆթիլիք  
քեահեասը տա փասիշահարըմը իլէ սօն փասի-  
շահարը . գուրլարըն տաղըլըշը, Լըմէնիլէրին  
տաղըլըշը . ճանաղարլարա եէյիլիշ, սայըր միլլէթ-  
լէրէ գարըշանլար . տէվլէթիլինին տիկէր չիֆթիլի-  
յի, Օամանլը պէլտէսի . քեահեասը տա Օամանլը  
փասիշահարը . տէվլէթիլինին սալախանէսի Բօմա .  
գասապը, Բարա . սալախանէյէ կէօնտէրիլէն եա-  
րամաղ գուրլար, նատան մէ մէգհէպինէ կէվ-  
շէք միլլէթիլէր տիրլէր քի՝ Բօմանըն էլինէ տիւ-  
շիւպ՝ պիր չօգ սիյասէթ չէքաիքտէն սօղրա եա  
գաշարլար եա տա նապէտիտ օլուրլար . իր, գա-  
թօլիք մէգհէպի . չամիշ՝ ճէննէթ անահթարը .  
գուրլու՝ Լըմէնի գաթօլիքլէրի . սատըգ չօպան պի-  
ղիմ՝ Հայաստանեայց եկեղեցիէ սատըգ բահիպլէր :

Պիզիմ՝ շիմտիքի հալիմիզ գուրլունուն սօն  
տաաթը տըր . այնի իք պիր տօլայըմ պըչաղա սա-  
րըլը, պիր կէրի սըչրամայա միւհթահըղ, սէֆիլ  
գուրլար . սօրուն պագալըմ շու “նապէճահը,  
Մէճմուայա, նէ եօլ թութմագ լաղըմ տըր . պա-  
գալըմ շու հիսապտան նէ նէթիճէ չըգարաճագ  
պիզէ . “պէօյլէ տէյիլ,” տէյէպիլէճէք մի տիր :

Ձիրա պիր ատէմին աննընա պիր գալէմտէ նա-  
պէճայը պաստըրմագ բէք գօլայ տըր Մէճմուա ի-  
չին . լաքին նամուսըլը պիր ատէմէ տէ լաղըմ տըր  
սէօյլէտիլինի տէլիլէր իլէ թաստիգ իթմէք : կէօս-  
թէր իմտի պագալըմ, Մէճմուա, Լէֆթէր իլէ Բաբա  
րիսալէմին նէսի “նապէճահ” կէօրիւնտիւ սանա :  
Էկէր սէնաաթ էքսիքլիյի իսէ, պէն օթուզ պէշ  
եաշընտայըմ շիմտի . սէն պանա աթթար Աբրահա-  
մին տիւքքեանընտան պաշգա եիրմիպէշ սէնէլիք  
նիզամլը պիր մէքթէպ կէօսթէր պագալըմ, քի  
օրատա ֆուգարա էվլատը իլիմ էօյրէնէ իտի, մէ  
պէն տէ էօյրէնմէտիլիմ իլին մի թթէհիմ օլայըմ :  
Էկէր բուպարըմտա Բաբայը Լէֆթէրահէն զատտար  
պուրտուն իսէ, պունա սէն իֆթիխար իթմէլի ի-  
տին քի, պէն սէնին սէվիլիւլիւ գուրլուն սիյահ-  
արապընը հապէշ իլէ բուպար իթիմ, եա գալ-  
գըպ տա գար կիպի պէյաղ կովկասը իլէ բուպար  
իսէ իտիմ աճապ նէ՞ պիլիմ չիրքին կէօրիւնէճէք  
իտի . պունա պէյէնմէտին իսէ՝ սէն պույուր քէն-  
տի վարդապետի ֆրիաստս իլէ, եախօտ սէլէֆի օ-  
լան Պետրոս առաքեալ իլէ բուպար իլլէ քի կէօ-  
րէլիմ սուրբ մու չըգարըրըն թուրբ մու, շիւք-  
հէսիզ տահա պէթ կէօրիւնէճէք օլ գէման : Պէն

Բարայա իֆթիրա իթմէտիմ եա, էկէր պէնիմ  
եաղարդլամ իֆթիրա իսէ հէբսի տէ սէնին Մէճ,  
մուանտան թօրլանմըչ տրր. տիմէ.ք.քի սէնսիննա  
պէճաճը. գատուն էթտի գաղա տրր, խալայրդ էթ  
տի խաթա տրր: Գօ Բաբա զատտար օրնայտր,  
պէն տէ ծնու Լէֆթէր իլէ բուպար իթմէղ իտիմ:

Եօգ էկէր սէրթ մուամէլէմ իսէ նապէճա,  
աչըգ սէօյլէյէրէ.ք տէրիմ.քի, պէն գըրդ տէֆա  
էլիմի ըարմըչ երլանը իրէ.ք գրալաթ տէյի պօյ.  
նու մա սարաճազ գատար զէվղէ.ք տէյիլիմ. Բա  
բա պիղի իլէ նէ մուամէլէտէ պուլունույօր.քի,  
պիղ ծնա թաթլը մուամէլէ իտէլիմ: “Ո՛վ որ ու  
զածը կ'ըսէ, չուզածը կը լսէ” տէրլէր:

Եօգ էկէր սէնին կիպի բէրէ Արնապուտ մի  
սալի սէ, սէ, սէ, տէմէյիպ տէ աչըգ աչըղա Սէ  
լանի.ք տէյիլիմ իսէ նապէճա, պիլ.քի պէն սէնին  
կիպի սօլուգ գան իլէ տուրուպ սաֆտէրուն չօ  
ճուգլար միսալի գույու իւզէրինտէ էօրթիլիւ  
խալընըն օրթասընտա օյնամայա սէյիրտէն միլէ  
թիմին գույույա տիւշմէսինի սէյր իտէմէմ. կէրչի  
միլլէթիմ պանա մէրհամէթսիղ պուլունուպ իլիմ  
նիլմէթի եէտիրմէտի, լաքին Ալլահ պէնի աճըյրպ  
աղըլ ֆիքիր վէրմիշ տիր. պու կիւնէ գատար  
միլլէթճէ վուգուաթլարը տայիմա սիղտէն պիր սէ  
նէ էվիլէ կէօրիւպ պաղըրաղմ, վէ տայիմա սիղ  
տէն խօրլանտըմ. լաքին էրթէսի սէնէ տէտիյի  
մին այնընը իճրա իտիպ, պէօյիւ.ք պիր իշ կէօր  
միւշ կիպի պէօպիւրլէնիպ, պէնի մէմնուն իթտի  
նիղ. նասրը.քի պու նապէճա թէ.քլիֆիմի տէ կէ  
լէճէ.ք սէնէ իճրա իտիպ, պէնի մէմնուն իտէճէյի:

նիղէ սիղի թէէմին իտէրիմ (\*):

Կէրլէ.ք հէր նէ գատար պէն ծնար իլէ գու  
յույա տիւշմէյէճէյիմէ էմին իսէմ տէ, եինէ ալ  
թը գույու տուր, էհալի թէհլիքէտէ տիր տէյու  
էվիլէլինտէն պաղըրմազ պօրճում տուր, չիւնքի  
միլլէթիմ տիր. պէնի ազատ սօղուրմուշ պէն տէ  
ծնուն ազատ օրմասընը արղիւ իտէրիմ, աղատ Օս  
մանլը հիւքիւմէթի հիմայէսինտէ պուլունուպ,  
հիչ պիր ինթիյաճըմ օրմասըրը հարտէ կիտիպ չօ  
ճուգ կիպի Բօմանըն գանլը գույուսունա տիւշմէ.ք  
գարա կիւնիւ կէօրմէ.ք իսթէմէմ. զիրա հէմ ա  
յրպ տրր հէմ կիւնահ, նանքէօր օրուպ, ֆատի  
շահըմըղն պիղէ իհսան իթտիյի ազատըրը Բա  
բանըն էսիրլիյիսէ թէպտիլ իտէր իտէ.ք:

Իշթէ, միլլէթտաշլար, պէն աչըգ աչըղա թաղ  
րիր իթտիմ տիւնեա հուզուրունտա պէնիմ պօր  
ճումու փատիշահըմա, զիւհմիւմ իլէ արղիւմիւ  
միլլէթիմէ, շիմտի սրբա Մէճմուանըն տրր, պա  
գալըմ.քէնտի զիւհմիւ նէ իմիշ, քէնտի նէ տիւ  
շիւնիւր իմիշ, չու սէֆիլ գուզույու զալըմ գասա  
պըն էլինտէն՝ իրի քէսմէղտէն գուրթարմայա.  
կէօթէրսին պիղէ պաղալըմ նէ ինթիաճըմը  
վարմըչ Բօմայա, քի պիղիմ սատըգ չօպանարը  
մըղըն թաթլը պօյունտուրուպու իլէ հաֆիֆճէճի.ք  
եիւքիւնիւ պրբաղըպ տէ Բօմանըն եէսիրի օրմա  
յալըմ տէյիլիմի “նապէճա” սատ իտէյօր չու

(\*) Օգու Իտի Գալիլէյի վէ Անահար Գէլէյի բէսալէ  
ճիլի, վէ Մանգուճտէքի իմզամ իլէ պահարը, վէ սա  
սիրլէրի:

նապէճածը պաշը . պի՛ղ մի օլտուգ պիղիմ սատըղ  
չօպանըլըմըղը ըի պիր լօղմա իլէ պիր հըրղայա  
գանասաթ խտիւպ կիւտէրլէր , պըրաղըպ տա՛ կի  
տիպ Բօմաստաքի աճ կէօղիւ տօյմաղ պիլմէղ Բա  
բասը իլէ Բրօբականտասընը տօյուրաճաղ շաշ  
գընլար :

Լաքին պէն նասըլ ըի կէչէն կիւն իլանըմտա  
տէտիմ , էկէր ալուճունու ըսըրմաղլա գասապը  
թէրպիյէ խտիւպ չօպան տէյի գուլլանմաղլըղա  
տավէթ իտէճէք օլուր իսէ Մէճմուա , քէնտիսինէ  
բէշին խապէր վէրիւրիմ ըի պէն օլ թէչէպպիւ  
սաթա կիրիչիպ , պուրնուճու էղէմէմ , վէ շիմտի  
տէն կալ զէ՛ հրաշարէսլը հաղըղամըղմ աըր : Պէն  
յունվար 23 յայտարարութիւնունու իմղա իթտիմ  
իսէ , պօյնուճտաքի իբի տէյիլթիւրիպ պաշղա պիր  
իբ պաղլայարաղ եինէ ուճունու գասապա թէս  
լիմ իթմէք , եանի Հասունեանը տէյիլթիւրիպ եէ  
ըինէ Բաբայա թապի պիրինի գօյուպ թէքրար է  
սիր օլմաղ իչին տէյիլ խտի , իլլա թամ աղտա  
լըղ իչին :

ՄԿՐՏԻՉ ԳԱՐԱԳԱՇ



Р. У.

№ 8552

14



№ 2 412